

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 16 januari 1926 kl. 4 e. m.

Memorial, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Bankoutskottet, som vid sitt första sammanträde denna dag emottagit den av fullmäktige i riksgäldskontoret, jämlikt § 54 av det för detta verk senast utfärdade reglemente, till riksdagen avgivna berättelsen angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1925 års riksdag avgavs, får i enlighet med gällande instruktion härmed till riksdagen överlämna samma berättelse.

Stockholm den 16 januari 1926.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1926 års riksdag.

Enligt 54 § av det vid 1925 års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglementet åligger det fullmäktige i detta verk att till innevarande års riksdag avgiva berättelse för den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1925 års riksdag avgavs; och gå fullmäktige nu att fullgöra nämnda åliggande.

Beträffande riksgäldskontorets kapitalinkomster och kapitalutgifter under budgetåret 1924—1925 samt dess skulder och tillgångar vid samma periods början och slut få fullmäktige meddela nedanstående, på riksgäldskontorets räkenskaper grundade uppgifter, i vilket avseende jämväl hänvisas till de räkenskapsutdrag, vilka såsom bilagor äro fogade vid denna berättelse (Tab. I—V).

Riksgäldskontorets skulder.

A. Den fonderade statsskulden.

Den *fonderade statsskulden* uppgick den 1 juli 1924 till kr. 1,598,164,768: 99
 samt den 30 juni 1925 till » 1,716,846,823: 24
 och har alltså ökats med kr. 118,682,054: 25.

Denna ökning härrör av nedan angivna förhållanden.

Under tiden 1 juli 1924—30 juni 1925 har riksgäldskontoret försålt obligationer till följande belopp:

av 1923 års 5 % lån kr. 74,400: —
 » 1924 års 5 1/2 % lån, upptaget i Amerikas Förenta
 Stater » 111,900,000: —
 kr. 111,974,400: —.

Under samma period har statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. till riksgäldskontoret för förvaltning överlämnat ytterligare 8,000,000 kr., varjämte anstaltenstillgodohavandeökats med upplupen ränta 1,943,143 kr. 11 öre. Tillsammans utgöra dessa belopp » 9,943,143: 11.

Vidare har generalpoststyrelsen under räkenskapsåret 1924—1925 för postverkets pensionsfonds räkning till riksgäldskontoret för förvaltning överlämnat » 3,569,000: —.

Den nu omförmälda ökningen av den fonderade skulden utgör kr. 125,486,543: 11.

Å andra sidan har under ifrågavarande räkenskapsår å den fonderade statsskulden amorterats nedannämnda belopp:

1880 års lån (amorteringstid 1882—1930)	kr.	4,455,099:—
1886 » » (» » 1887—1961)	»	669,333: 33
1890 » » (» » 1891—1940)	»	874,222: 22
1899 » » (» » 1903—1953)	»	542,880:—
Övertagna lån	»	262,954: 31
	Summa kr.	6,804,488: 86.

Mot ökningen av den fonderade statsskulden, 125,486,543 kr. 11 öre, svarar alltså en genom amortering uppkommen minskning av 6,804,488 kr. 86 öre. Skillnaden mellan dessa båda summor utvisar den verkliga ökningen under räkenskapsåret 1924—1925, uppgående, såsom ovan meddelats, till 118,682,054 kr. 25 öre.

Till upplysning om de av riksgäldskontoret upptagna fonderade statslånen få fullmäktige vidare meddela följande uppgifter:

De av riksgäldskontoret upptagna obligationslånen vid utgången av budgetåret 1924—1925.

Lån	Räntefot	Effektiv ränta	Försålt belopp	Amortering under budgetåret 1924—1925	Under budgetåret 1924—1925 förfallen ränta	Återstående kapitalskuld den 30 juni 1925
	%	%	Nom. Kr.	Kr.	Kr.	Nom. Kr.
1880	3.5	3.568	118,746,375 —	4,455,099 —	1,027,656 ⁶⁴	24,906,519 —
1886	3.5	3.862	64,546,222 ²²	669,333 ³³	1,747,448 ⁸⁸	49,257,777 ⁷⁸
1887, 1904, 1909	3.6	3.709	85,656,360 —	—	3,012,816 ⁹⁶	83,689,360 —
1888	3	3.794	26,666,666 ⁶⁷	—	725,493 ⁸³	24,183,111 ¹¹
1890	3.5	3.638	35,555,555 ⁵⁶	874,222 ²²	641,651 ¹¹	17,458,666 ⁶⁷
1894	3	3.662	18,000,000 —	—	506,358 —	16,878,600 —
1899	3.5	3.763	36,000,000 —	542,880 —	971,258 ⁴⁰	27,478,800 —
1900	3.5	3.821	36,320,000 —	—	1,271,200 —	36,320,000 —
1904/1906	3.5	3.643	79,200,000 —	—	2,766,960 —	79,056,000 —
1907	3.5	3.770	46,800,000 —	—	1,638,000 —	46,800,000 —
1908	3.5	3.870	54,480,000 —	—	1,906,800 —	54,480,000 —
1911	4 o. 3.5	4.005	72,000,000 —	—	2,880,000 —	72,000,000 —
1913	4.5	4.805	72,000,000 —	—	3,240,000 —	72,000,000 —
1914	5	5.033	163,100,000 —	—	8,155,000 —	163,100,000 —
1916	5	5.104	118,430,000 —	—	5,921,500 —	118,430,000 —
1917	5	5.086	68,600,000 —	—	3,430,000 —	68,600,000 —
1918	5	5.360	95,010,200 —	—	4,750,510 —	95,010,200 —
1919	6	6.363	93,250,000 —	—	5,595,000 —	93,250,000 —
1921	6	6.245	94,132,200 —	—	5,647,932 —	94,132,200 —
1921 premielån	—	¹ 5.566	100,000,000 —	—	6,000,000 —	100,000,000 —
1923	4.5	4.656	28,459,800 —	—	1,280,691 —	28,459,800 —
1923 premielån	—	¹ 4.870	120,000,000 —	—	5,819,666 ⁵⁰	120,000,000 —
1923	5	5.033	65,657,500 —	—	3,279,833 ⁵⁸	65,657,500 —
1924	5.5	5.745	111,900,000 —	—	961,873 ⁶³	111,900,000 —
Summa	—	—	1,804,510,879 ⁴⁵	6,541,534 ⁵⁶	73,177,649 ⁹⁸	1,663,048,534 ⁵⁶

¹ Beräknad under förutsättning att lånet efter tio års löptid konverteras till ett 5 % statsräntelån.

B. Skuld på grund av tillfällig upplåning.

Den tillfälliga (svävande) statsskulden utgjorde den 1 juli 1924 35,872,765 kr. 24 öre och den 30 juni 1925 17,185,000 kr. Minskningen utgör således 18,687,765 kr. 24 öre. De under ifrågavarande period inträffade förändringarna beträffande den tillfälliga skulden äro i huvudsak följande.

Beloppet av utelöpande *skattkammarväxlar* har nedgått från 24,275,000 kr. till 6,285,000 kr. eller sålunda med 17,990,000 kr.

Statens krigsförsäkringskommissionens tillgodohavande hos riksgäldskontoret utgjorde den 1 juli 1924 1,597,765 kr. 24 öre. Av detta belopp hava 1,480,000 kr. tagits i anspråk för bestridande av de allmänna statsutgifterna samt överförts till inkomstiteln »Diverse inkomster» i riksstaten för budgetåret 1924—1925. Ränta å kommissionens i riksgäldskontoret innestående medel har enligt beslut av fullmäktige gottgjorts till 1924 års slut, varefter räntegottgörelsen upphörde. Med anledning härav redovisas återstående behållningen av ifrågavarande medel numera bland »Diverse skulder utan ränta».

Folkhushållningskommissionens i riksgäldskontoret innestående medel uppgingo vid början av budgetåret 1924—1925 till 800,000 kr. Den 1 oktober 1924 hava kommissionens avvecklingskommitté till riksgäldskontoret överlämnat ytterligare 1,093,737 kr. 12 öre, utgörande samtliga av dem då omhänderhavda medel. Å andra sidan hava 300,000 kr. överförts till förenämnda riksstatstitel »Diverse inkomster» för att användas för de allmänna statsutgifterna. Vid budgetårets slut utgjorde behållningen av ifrågavarande medel 1,592,737 kr. 12 öre. Då ränta å folkhushållningskommissionens tillgodohavande jämlikt föreskrift av Kungl. Maj:t ej gottgöres från och med den 1 oktober 1924, har detta belopp i utgående balansräkningen per den 30 juni 1925 upptagits bland »Diverse skulder utan ränta».

Vattenfallsverkens förnyelsefondens tillgodohavande för de medel, vilka överlämnats till riksgäldskontoret för förvaltning, uppgick den 1 juli 1924 till 9,200,000 kr. Sedan vattenfallsstyrelsen för nämnda fonders räkning i december 1924 och mars 1925 inbetalat sammanlagt 1,700,000 kr., utgjorde riksgäldskontorets skuld till fonderna den 30 juni 1925 10,900,000 kr.

C. Räntebärande fonder.

Fonden för statsskuldens amortering, som den 1 juli 1924 hade en behållning av kr. 10,716,325: 93 har ökats med:

anslag till fonden på riksstaten för budgetåret 1924

—1925 » 1,000,000: —

tillgodoförd ränta (å 5 %) » 585,816: 30.

Den 30 juni 1925 uppgick fonden följaktligen till kr. 12,302,142: 23.

Riksgäldskontorets pensionsfond, som vid början av budgetåret 1924—1925 utgjorde kr. 72,597: 48
har ökat med:

tjänst innehavares pensionsavgifter	»	8,446: 25
tillgodoförd ränta (å 5 %)	»	3,822: 06.

Vid budgetårets slut hade fonden alltså en behållning
av kr. 84,865: 79.

Riksgäldskontorets skuld till byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshuset utgjorde vid ingången av budgetåret 1924—1925 kr. 97,129: 13
och har under budgetåret ökat med:

ränta å fonden tillhöriga obligationer	»	6,650: —
tillgodoförd ränta å 5 % å fondens hos riksgäldskontoret inestående medel	»	5,022: 71.

I följd härav uppgick byggnadsfondens tillgodohavande
hos riksgäldskontoret vid budgetårets slut till kr. 108,801: 84.

D. Skulder utan ränta.

Dessa skulder utgjorde den 1 juli 1924 kr. 164,671,661: 92
och den 30 juni 1925 » 201,921,606: 87
samt hava alltså ökat med kr. 37,249,944: 95.

Beträffande förändringarna i fråga om de icke räntebärande skulderna få fullmäktige meddela följande.

Fonden för återlevererade fasta lånemedel hade vid början av budgetåret 1924—1925 en behållning av 12,109,434 kr. 98 öre. Härav hava 10,400,000 kr. överförts till riksstatens inkomsttitel »I anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel» för att sedermera användas till vissa utgifter för kapitalökning (telefonväsendets utveckling samt anläggning av Norrforsens kraftverk). Å andra sidan har vattenfallsstyrelsen av tidigare lyftade anslag till kapitalökning för statens vattenfallsverk under ifrågavarande budgetår återlevererat sammanlagt 925,000 kr. Vid budgetårets slut utgjorde fondens behållning alltså 2,634,434 kr. 98 öre.

Fonden för amortering av tillfälliga lånemedel uppgick den 1 juli 1924 till 625 kr. och den 30 juni 1925 till 1,779,524 kr. 65 öre, utvisande dessa siffror en ökning av 1,778,899 kr. 65 öre. Sistnämnda belopp har av arméförvaltningen återlevererats å vissa tidigare lyftade anslag, vilka anvisats att utgå av tillfälliga lånemedel.

Behållningen å handelskommissionens fond uppgick vid början av budgetåret 1924—1925 till 479,142 kr. 42 öre. Av fondens medel har under nämnda budgetår ett belopp av 200,000 kr. överförts till riksstatstiteln »Diverse inkomster» för att användas för statens allmänna utgifter.

Bland skulderna utan ränta redovisas i bokslutet per den 30 juni 1925 två belopp å respektive 1,592,737 kr. 12 öre och 153,714 kr. 96 öre, utgörande *folkhushållningskommissionens fond* och *statens krigsförsäkringskommissions fond*. Rörande dessa konti få fullmäktige åberopa vad ovan meddelats under rubriken »Skuld på grund av tillfällig upplåning».

Statskontorets fordran för *medel, vilka överlämnats till riksgäldskontoret för förvaltning*, utgjorde den 1 juli 1924 135,000,000 kr. och den 30 juni 1925 175,000,000 kr. samt har alltså ökats med 40,000,000 kr.

Ifråga om övriga förändringar å de konti, på vilka skulderna utan ränta redovisas i huvudboken, få fullmäktige hänvisa till bil. Tab. II.

Räntor å statsskulden.

De under budgetåret 1924—1925 förfallna räntorna å statsskulden hava uppgått till följande belopp:

å de av riksgäldskontoret upptagna obligationslånen ..	kr. 73,177,649: 98
» lånen hos statens anstalt för pensionering av folk-	
skollärare m. fl.	» 1,943,143: 11
» de vid inköp av enskilda järnvägar övertagna lånen »	250,662: 50
» den fonderade statsskulden i övrigt	» 404,544: 45
» tillfälliga lån m. m.	» 1,509,690: 99
	<hr/>
	Summa kr. 77,285,691: 03.

I riksstaten för ovannämnda budgetår är anslaget till räntor å statsskulden m. m. uppfört med ett belopp av 79,172,240 kr. En besparing av 1,886,548 kr. 97 öre har alltså uppkommit å detta anslag.

För budgetåret 1923—1924 uppgingo räntorna å statsskulden till 81,389,866 kr. 26 öre eller sålunda till c:a 4 miljoner kr. mera än under det senast förflutna budgetåret. Minskningen av ränteutgifterna beror i främsta rummet på att den tillfälliga skulden kunnat i avsevärd omfattning nedbringas, och detta har i sin ordning möjliggjorts därigenom, att de av riksgäldskontoret omhändertagda, från statskontoret till förvaltning överlämnade medlen under budgetåret 1924—1925 till beloppet varit betydligt större än under närmast föregående räkenskapsperiod.

Amortering å statsskulden.

Såsom förut i denna berättelse meddelats, har under räkenskapsåret 1924—1925 å den fonderade statsskulden amorterats ett belopp av 6,804,488 kr. 86 öre. Härav utgöra 6,541,534 kr. 55 öre avbetalning å 1880, 1886, 1890 och 1899 års fonderade statslån och återstående 262,954 kr. 31 öre

avbetalning å de av riksgäldskontoret vid inköp av vissa enskilda järnvägar övertagna lånen.

Däremot har någon amortering å tillfälliga lånemedel icke ägt rum under ovannämnda räkenskapsperiod. Något anslag för verkställande av dylik amortering finnes nämligen ej uppfört i riksstaten för budgetåret 1924—1925.

Till fonden för statsskuldens amortering har, såsom tidigare omförmäلتs, under förenämnda räkenskapsår avsatts ett å riksstaten anvisat belopp av 1,000,000 kr. Ett lika stort belopp, anvisat å riksstaten för innevarande budgetår, har under juli månad 1925 överförts till sagda fond.

Sammandrag, utvisande förändringarna av riksgäldskontorets skulder under räkenskapsåret 1924—1925.

Av det såsom bilaga till denna berättelse intagna utdraget av riksgäldskontorets skulder (Tab. II) framgår, att dessa skulder under räkenskapsåret 1924—1925 ökats med omkring 138.86 miljoner kr. Den fonderade statsskulden, som vid nämnda periods slut uppgick till 1,716.85 miljoner kr. mot 1,598.16 miljoner kr. vid dess början, har ökats med 118.69 miljoner kr., varjämte riksgäldskontorets fonder och skulderna utan ränta ökats med respektive 1.61 och 37.25 miljoner kr. Däremot har den tillfälliga skulden under ifrågavarande period minskats med 18.69 miljoner kr. För vinnande av större överskådlighet meddela fullmäktige här nedan ett sammandrag över riksgäldskontorets samtliga skulder, vilket i avrundade tal anger de olika posternas ökning eller minskning.

	1/7 1924 Miljoner kr.	30/6 1925 Miljoner kr.	Ökning (+) eller minsk- ning (-) Miljoner kr.
Fonderad statsskuld:			
Av riksgäldskontoret upptagna obligationslån.....	1,557.62	1,663.05	+ 105.43
Övertagna lån	6.01	5.75	- 0.26
Till riksgäldskontoret överlämnade medel, tillhö- rande:			
Statens anstalt för pensionering av folkskol- lärare m. fl.	32.14	42.09	+ 9.95
postverkets pensionsfond	—	3.57	+ 3.57
Övrig fonderad statsskuld	2.39	2.39	—
Säger	1,598.16	1,716.85	+ 118.69
Tillfällig (svävande) statsskuld:			
Skattkammarväxlar	24.27	6.28	- 17.99
Lån hos krigsförsäkringskommissionen	1.60	—	- 1.60
» » folkhushållningskommissionen	0.80	—	- 0.80
» » vattenfallsverkens förnyelsefonder	9.20	10.90	+ 1.70
Säger	35.87	17.18	- 18.69
Fonder	10.89	12.50	+ 1.61
Summa räntebärande skulder	1,644.92	1,746.53	+ 101.61
Skulder utan ränta:			
Fonden för annuitetslikvider	7.01	10.53	+ 3.52
Fonden för återlevererade fasta lånemedel	12.11	2.63	- 9.48
Fonden för amortering av tillfälliga lånemedel ...	—	1.78	+ 1.78
Oreglerad kursdifferens för 1919 års 6 % statslån	7.51	7.51	—
Av statskontoret till förvaltning överlämnade kassa- behållningar	135.—	175.—	+ 40.—
Diverse skulder utan ränta	3.04	4.47	+ 1.43
Summa räntefria skulder	164.67	201.92	+ 37.25
Summa skulder	1,809.59	1,948.45	+ 138.86

Riksgäldskontorets tillgångar.

Riksgäldskontorets tillgångar utgjorde vid början av räkenskapsåret 1924—1925	kr. 311,606,508: 16
och vid slutet av samma period	» 318,718,980: 13
samt hava alltså ökats med	kr. 7,112,471: 97.

Då det sammandrag av riksgäldskontorets tillgångar, vilket såsom bi-
laga åtföljer denna berättelse (Tab. IV), för varje särskild post utvisar de
förändringar, som under räkenskapsåret inträffat, få fullmäktige i fråga
om dessa förändringar hänvisa till sagda räkenskapsutdrag.

Inkomstresten.

De i ovannämnda räkenskapsutdrag Tab. IV såsom tillgångar upptagna s. k. inkomstresterna, vid slutet av budgetåret 1924—1925 uppgående till 102,916,618 kr. 12 öre, motsvaras av innestående reservationer å reservationsanslag samt av två å fonden för låneunderstöd redovisade belopp, samtliga anvisade å riksstater till utgifter för kapitalökning att utgå av lånemedel.

Inom linjen förda skulder och tillgångar.

Riksgäldskontorets *inom linjen förda skulder* hava under räkenskapsåret 1924—1925 icke undergått annan förändring än att skulden för de skattkammarväxlar å 10,000,000 dollars, vilka av riksgäldskontoret år 1924 ställdes till riksbankens förfogande, uteslutits. Ifrågavarande skattkammarväxlar infriades nämligen å förfalldagarna den 20 september och den 20 oktober 1924 samt återställdes kort därefter till riksgäldskontoret. Övriga skulder inom linjen äro i in- och utgående balansräkningen uppförda med samma belopp, utgörande sammanlagt 130,650,777 kr. 16 öre.

Riksgäldskontorets *inom linjen förda tillgångar* uppgingo den 1 juli 1924 till kr. 280,032,697: 46
 Dessa tillgångar utgjorde den 30 juni 1925 » 284,181,106: 89
 och hava alltså ökats med kr. 4,148,409: 43.

Förändringarna å de särskilda konti, på vilka ifrågavarande tillgångar redovisas i huvudboken, framgå av det räkenskapsutdrag, som finnes infört såsom bilaga till denna berättelse (Tab. V). Särskilda redogörelser meddelas i det följande rörande vissa av dessa tillgångar, nämligen fordringarna för de lån, som utlämnats från allmänna järnvägslånefonden, bibanefonden, allmänna byggnadslånefonden och fonden för låneunderstöd.

Allmänna järnvägslånefonden.

Till understöd för enskilda järnvägsanläggningar har 1916 års riksdag anvisat ett anslag av 7,500,000 kr. att utgå under 5 år från och med år 1917 med 1,500,000 kr. årligen.

Jämlikt senare riksdagars beslut hava de avsättningar till ifrågavarande fond, som på grund av 1916 års riksdags beslut bort äga rum under perioden 1917—1921, i stället verkställt under budgetåren 1917—1919, 1921, 1 januari—30 juni 1923 samt 1 juli 1923—30 juni 1924. Däremot finnes något anslag för fonden ej uppfört i 1920 och 1922 års riksstater.

Av ifrågavarande medel har Kungl. Maj:t beviljat nedannämnda låneunderstöd:

till Östra Blekinge järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från	
» Gullabo till Torsås	kr. 248,500: —
» Borås—Ulricehamns järnvägsaktiebolag, för d:o d:o	
» från Gånghester till Ulricehamn	» 1,165,000: —
» Borås—Ulricehamns järnvägsaktiebolag, till täckande	
av kostnaden för samma järnvägsanläggning	» 150,000: —
» Sydvästra Gotlands järnvägsaktiebolag, för anlägg-	
ning av järnväg från Klintehamn till Haxarve.....	» 360,000: —
» Östra Väreuds järnvägsaktiebolag, för d:o d:o från	
Brittatorp över Sävsjöström till Älghult	» 780,000: —
» Östra Väreuds järnvägsaktiebolag, till täckande av	
kostnaderna för nämnda järnvägsanläggning	» 310,000: —
» Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag, för anläggning	
av järnväg från Älghult till Ruda	» 1,525,000: —
» Vimmerby—Ydre järnvägsaktiebolag, för d:o d:o från	
Vimmerby till Hällefors	» 825,000: —
» Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, för d:o d:o	
från Mellerud till Billingsfors	» 2,100,000: —
	Summa kr. 7,463,500: —.

I avräkning å de beviljade lånebeloppen har riksgäldskontoret under tiden till 1925 års slut verkställt följande utbetalningar:

till Östra Blekinge järnvägsaktiebolag	kr. 248,500: —
» Borås—Ulricehamns järnvägsaktiebolag.....	» 1,165,000: —
» D:o d:o d:o	» 150,000: —
» Sydvästra Gotlands järnvägsaktiebolag	» 360,000: —
» Östra Väreuds järnvägsaktiebolag	» 780,000: —
» D:o d:o d:o	» 310,000: —
» Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag	» 1,525,000: —
» Vimmerby—Ydre järnvägsaktiebolag	» 550,000: —
» Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag.....	» 1,400,000: —
	Summa kr. 6,488,500: —.

Vidare har 1923 års riksdag till låneunderstöd för enskilda järnvägar beviljat och ställt till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag av 5,000,000 kr. att utgå under budgetåren 1924—1929 med 1,000,000 kr. för varje budgetår.

Av detta anslag har Kungl. Maj:t beviljat Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag, som förut erhållit lån å 1,525,000 kr. från allmänna järnvägslånefonden, ett tilläggs lån å 224,000 kr. Det beviljade lånebeloppet utbetalades av riksgäldskontoret i augusti 1924. Största delen därav har använts till inlösen av ett lån å 207,000 kr., som bolaget tidigare erhållit från handels- och sjöfartsfonden, jämte därå upplupen ränta.

Statsverkets fordringar för de lån, som från allmänna järnvägslånefonden utlämnats för anläggning av enskilda järnvägar, uppgingo den 1 juli

1924 till	kr. 72,424,656: 09
och den 30 juni 1925 till	» 70,489,046: 49
samt hava alltså under nämnda budgetperiod minskats	
med	kr. 1,935,609: 60.

I likhet med vad fallet varit under en lång följd av år, har även under räkenskapsperioden 1924—1925 ett stort antal av de järnvägsbolag, vilka innehava lån från fonden, icke kunnat fullgöra stadgad ränte- och kapitalinbetalning å sin skuld till riksgäldskontoret. Vid sagda räkenskapsårs slut uppgingo statsverkets utestående förfallna fordringar å de från fonden utgivna lånen till 6,960,603 kr. 75 öre mot 11,526,255 kr. 57 öre vid räkenskapsårets början, utvisande dessa summor en minskning av 4,565,651 kr. 82 öre. Denna betydande minskning beror emellertid på särskilda förhållanden. Under perioden i fråga har Norsholm—Västervik—Hultsfreds och Uddevalla—Lelångens järnvägsaktiebolags förfallna skuld, vilken den 30 juni 1924 uppgick till sammanlagt 3,949,136 kr. 64 öre, kapitaliserats till nya lån. Sedan Landskrona—Kävlinge—Sjöbo järnvägsaktiebolags järnväg från Kävlinge till Sjöbo å exekutiv auktion inköpts av staten, har bolagets förfallna skuld, i den mån densamma icke täckts av köpeskillingen för järnvägen, avskrivits. Nämnda skuld uppgick den 30 juni 1924 till 1,400,247 kr. 25 öre. Vidare hava Slite—Roma och Borgholm—Böda järnvägsaktiebolags förfallna skuld därigenom, att en del därav överförts till nya lån, minskats med 70,030 kr. 32 öre respektive 810 kr. 93 öre. — Om hänsyn ej togs till nu nämnda fem bolag, utvisa räkenskaperna, vad beträffar övriga låntagare, i stället en ökning av den förfallna skulden med 854,573 kr. 32 öre under ifrågavarande period.

Nedanstående tabell anger i detalj de förändringar, vart och ett av ifrågavarande järnvägsbolags förfallna skuld undergått under tiden 30 juni 1924—30 juni 1925:

L ä n t a g a r e	De utlämnade lånens kapitalbelopp	Inbetalningar under budgetåret 1924—1925	Förfallen skuld	
			den 30/6 1924	den 30/6 1925
Södra Ölands järnvägsaktiebolag	950,500	16,000	753,663 ²⁵	814,733 ¹⁷
Hultsfred—Västervik—Atvidaberg—Bersbo järnvägsaktiebolag ¹	3,615,000	279,287 ⁰²	3,455,718 ⁴⁰	—
Markaryd—Veinge »	561,000	45,000	452,030 ³¹	457,576 ⁷¹
Landskrona—Kjävlinge—Sjöbo »	1,192,000	—	1,400,247 ²⁵	—
Uddevalla—Lelångens »	1,247,000	—	493,418 ²⁴	—
Klintehamn—Roma »	213,250	17,000	266,585 ²⁵	270,505 ⁴³
Skövde—Axvalls »	363,500	—	505,516 ³⁶	541,312 ³⁰
Mjölby—Hästholmens nya »	799,600	—	555,367 ⁶⁸	618,182 ⁹⁶
Väderstad—Skänninge—Bränninge järnvägsaktiebolag	788,500	—	410,238 ²⁵	467,179 ⁰³
Varberg—Ätrands »	1,250,000	10,000	931,528 ⁷⁰	1,021,842 ⁵⁵
Lidköping—Källands »	367,500	—	315,465 ⁷⁴	346,302 ⁵⁶
Trollhättan—Nossebro »	555,000	—	193,897 ⁵²	231,112 ¹⁷
Ruda—Finsjö—Oskarshamns »	483,300	—	423,140 ⁶³	465,874 ⁴³
Uppsala—Enköpings »	1,040,000	—	231,632 ⁰⁹	294,952 ⁰⁴
Östra Blekinge »	894,000	55,000	50,740 ⁴⁴	44,833 ²⁴
Falkenbergs »	505,000	5,740	80,010 ⁹⁴	103,466 ²⁵
AB. Vetlanda järnvägar	300,000	—	46,118 ⁷⁵	63,741 ⁶⁷
Östra Värends »	1,090,000	—	17,238 ⁶⁹	48,942 ⁹⁹
Eksjö—Österbymo »	643,000	—	15,528 ⁷⁵	49,240
Sävsjöström—Nässjö »	2,581,500	113,603 ⁸⁰	—	1,534 ²⁸
Norra Södermanlands »	2,865,515 ⁰²	—	—	147,687 ⁵⁰
Ruda—Älghults »	1,525,000	—	—	39,432 ⁸⁴
Östra Centralbanans »	1,342,046 ⁴⁶	—	—	74,825
Borgholm—Böda »	419,000	—	418,844 ⁷¹	418,033 ⁷⁸
Slite—Roma »	369,510	16,627 ⁹⁵	509,323 ⁶⁷	439,293 ³⁵
			11,526,255 ⁵⁷	6,960,603 ⁷⁵

¹ Bolagets benämning är numera Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägsaktiebolag.

² Den förfallna skulden har under räkenskapsåret kapitaliserats till nytt lån.

³ Järnvägen har inköpts av staten.

⁴ Den förfallna skulden har under räkenskapsåret kapitaliserats till två nya lån.

⁵ Å särskilt konto bokförd skuld, som är avsedd att successivt avskrivas

Bibanefonden.

1911 års riksdag har beslutat, att för att underlätta åstadkommandet av bibanor inom västra delarna av Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län samt delar av Bohuslän och Dalsland skall bildas en lånefond av 5,000,000 kr. att avsättas under fem år från och med år 1912 med 1,000,000 kr. årligen, med rätt för Kungl. Maj:t att från denna fond anvisa statslån till understödande av nya, ännu ej påbörjade enskilda järnvägsanläggningar, om vilka här är fråga. Enligt 1920 års riksdags beslut skall ifrågavarande fond ökas till 24,000,000 kr.; och har hittills å riksstaterna för densamma anvisats sammanlagt 16,800,000 kr.

Från denna fond — den s. k. bibanefonden — hava nedanstående låne- eller statsunderstöd beviljats av Kungl. Maj:t:

a) *Låneunderstöd*:

till Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Billingsfors till Arvika med bibana	kr. 5,622,000: —
» Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, för fullbordande av nämnda järnväg med bibana.....	» 3,014,400: —
» Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Åmål till Årjäng	» 3,273,750: —
» Limesforsen—Särna järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Limesforsen till Särna	» 5,140,000: —

b) *Statsunderstöd* ($\frac{2}{3}$ lån, $\frac{1}{3}$ anslag utan återbetalnings-skyldighet):

till Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, för fullbordande av järnvägen Åmål—Årjäng	» 2,326,250: —
Summa kr. 19,376,400: —.	

I avräkning härå har riksgäldskontoret intill 1925 års slut utbetalat följande belopp:

till Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag:	
å det äldre lånet	kr. 3,748,000: —
å lånet till järnvägens fullbordande	» 2,009,600: —
» Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, å det äldre lånet	» 2,182,500: —
» Limesforsen—Särna järnvägsaktiebolag	» 3,162,400: —
» Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, av statsunderstödet	» 1,200,000: —
Summa kr. 12,302,500: —.	

Dal—Västra Värmlands och Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag hava till riksgäldskontoret inbetalat de räntor, som intill 1925 års utgång förfallit å bolagens statslån. Någon skyldighet för dessa bolag att å de lyftade beloppen verkställa avbetalning har ännu icke inträtt. Å Limesforsen—Särna järnvägsaktiebolags lån har hittills varken ränta eller amortering förfallit till betalning.

Det torde böra erinras, att en tredjedel av de under a) här ovan upptagna fyra låneunderstöden löper utan ränta och att låntagarnas skyldighet att återbetala nämnda andel inträder först sedan sextio år förflutit från det första utbetalningen å respektive lån ägde rum.

Statsverkets fordringar för de lån, vilka utlämnats från bibanefonden, utgjorde den 1 juli 1924	kr. 7,215,851: 15
och den 30 juni 1925	» 10,635,528: 93
samt hava alltså under senaste budgetåret ökats med kr.	3,419,677: 78.

Allmänna byggnadslånefonden.

Fordringarna för de lån, som från riksgäldskontoret utlämnats för kanal-anläggningar, vissa byggnadsföretag och tomtreglering inom ett antal städer (allmänna byggnadslånefonden) utgjorde den 1 juli

1924 kr. 1,026,780: 36

Vid räkenskapsårets slut den 30 juni 1925 uppgingo
dessa fordringar till » 1,015,211: 03

och hava sålunda minskats med kr. 11,569: 33

De ränte- och amorteringsbelopp, som under tiden till 1925 års slut förfallit till betalning å ifrågavarande lån, hava inbetalts av samtliga låntagare med undantag av Kinda kanals aktiebolag. Någon avbetalning å bolagets skuld till riksgäldskontoret har ej verkställts under räkenskapsåret 1924—1925 eller sedermera. Skulden utgjorde den 1 juli 1924 486,520 kr. 44 öre och hade den 30 juni 1925 ökats till 496,283 kr. 39 öre, vilket belopp i dess helhet var till betalning förfallet.

Fonden för låneunderstöd.**1. Lån till Ostkustbanans aktiebolag.**

1925 års riksdag har såsom låneunderstöd åt Ostkustbanans aktiebolag, att utgå på villkor, som Kungl. Maj:t ägde fastställa, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett reservationsanslag av 11,500,000 kr. att utgå av låne-medel, med rätt för bolaget att efter Kungl. Maj:ts bestämmande av detta belopp i riksgäldskontoret lyfta högst 5,000,000 kr. redan före ingången av nämnda budgetår.

Sedan Kungl. Maj:t genom resolution av den 30 april 1925 meddelat bestämmelser rörande villkoren för utbetalning av detta lån samt dess förräntande och återbetalning m. m., har bolaget under tiden maj—november 1925 i tre poster utbekommit sammanlagt 8,930,000 kr. av det beviljade lånebeloppet. Bolaget äger att för de lyftade beloppen tillgodojuta räntefrihet under tre år från lyftningsdagarna, dock ej för längre tid än till 1928 års utgång. Första kapitalavbetalningen å lånet skall erläggas den 31 december 1930.

På sätt fullmäktige meddelat i sin berättelse till 1925 års riksdag, hade riksgäldskontoret hos Ostkustbanans aktiebolag en icke förfallen fordran av 683,865 kr. 27 öre, utgörande upplupna anståndsräntor till och med den 30 juni 1924 å bolagets tre äldre statslån, vilkas kapitalbelopp överförts till aktier i bolaget. I förenämnda resolution av den 30 april 1925 har Kungl. Maj:t såsom villkor för utbetalning av det senast beviljade statslånet å 11,500,000 kr. föreskrivit, att bolaget skulle till riksgälds-

kontoret inbetala nämnda anståndsräntor med de belopp, vartill deras nutidsvärde uppginge den 30 juni 1924, eller 42,857 kr. 77 öre, ävensom 5 % ränta å detta belopp från och med den 1 juli 1924 till dess betalning skedde. Till fullgörande av sagda föreskrift har bolaget den 13 maj 1925 till riksgäldskontoret inbetalat ett belopp av 44,708 kr. 99 öre, varigenom riksgäldskontorets fordran för ovannämnda anståndsräntor blivit gulden.

2. Lån till Svenska stenkolsaktiebolaget Spetsbergen.

Sedan 1923 års riksdag medgivit, att ett lån av statsmedel å 1,500,000 kr. finge beviljas ovannämnda bolag, att utgå med 1,000,000 kr. den 1 juli 1923 och 500,000 kr. den 1 juli 1924, har riksgäldskontoret mot erhållande av vederbörliga skuldförbindelser till bolaget utbetalat nämnda båda låneandelar på de därför bestämda tiderna. Lånet, vilket löper med 5 % ränta att årligen erläggas den 31 december, skall återbetalas på det sätt, att under vart och ett av åren 1926—1945 såsom ränta och amortering erlägges tillhopa 8 % av den ursprungliga lånesumman samt år 1946 då återstående kapitalbelopp jämte ränta.

Å ovanstående lån förföll den 31 december 1925 ett räntebelopp av 75,000 kr. till betalning. Beloppet i fråga har ej av bolaget inbetalats.

3. Övriga lån från fonden för låneunderstöd.

Förutom ovan omförmälda lån till Ostkustbanans aktiebolag och Svenska stenkolsaktiebolaget Spetsbergen har ett antal andra lån, för vilka anslag — att utgå av tillfälliga lånemedel — tid efter annan anvisats å riksstaten under titel »Låneunderstöd», utbetalats av riksgäldskontoret. Fullmäktige lämna här nedan en redogörelse för dessa senare lån. De äro följande:

a) Lån å 359,780 kr. till *överstyrelsen för Svenska föreningen Röda korset*. Lånets belopp utbetalades i september 1921 till statskontoret, som har att bevaka statens rätt såsom fordringsägare. Någon ränta å lånet gottgöres icke.

b) Lån å 194,000 kr. till *Svenska diakonissällskapet*. Under åren 1919 och 1920 har riksgäldskontoret i tre poster till statskontoret utbetalat sammanlagt 194,000 kr. för att såsom lån tillhandahållas diakonissällskapet. Även detta lån förvaltas av statskontoret och är räntefritt.

c) Lån å 740,000 kr. till *Allmänna barnhuset i Stockholm*. Jämlikt beslut av 1921 års riksdag utlämnade riksgäldskontoret den 10 juni samma år ett lån av 740,000 kr. till Allmänna barnhuset. Lånebeloppet, varå någon ränta icke utgår, skall användas till täckande av brist, som uppkommit för barnhuset under åren 1915—1919. Lånet skall återbetalas senast fem år efter lyftningsdagen.

d) Lån å 120,000 kr. till *Svenska mosskulturföreningen*. Föreningen har på grund av 1921 och 1923 års riksdagars beslut erhållit två särskilda lån

å respektive 80,000 kr., utbetalade i april 1922, och 40,000 kr., utbetalade i tre poster under tiden november 1923—maj 1924. Det förra lånet förvaltas av statskontoret, det senare av riksgäldskontoret. Lånet å 40,000 kr. löper med 4 % ränta till den 1 juli 1928 och därefter med $4\frac{3}{4}$ % ränta. Lånets kapitalbelopp skall återbetalas under åren 1929—1943. Mosskultur-föreningen har hittills vederbörligen fullgjort sin betalningsskyldighet för detta lån.

e) Lån å 20,000 kr. till *Växjö domkyrka*. Lånet, vilket är räntefritt, utbetalades i juli 1923 till domkapitlet i Växjö och skall återbetalas på tid, som av Kungl. Maj:t framdeles bestämmes.

f) Lån å 600,000 kr. till fullbordande av *Akademiska sjukhusets i Uppsala ny- och ombyggnad*. Ifrågavarande lån, vilket likaledes är räntefritt, utbetalades den 31 december 1924 till större akademiska konsistoriet i Uppsala. Det åligger konsistoriet att, omedelbart efter det slutligt bidrag från Uppsala läns landsting till ovannämnda byggnadsföretag blivit inbetalt, till riksgäldskontoret återbetala lånebeloppet.

g) Lån å 25,000 kr. till *Föreningen Bergsbyns kalkbruk u. p. a.* Detta lån, vilket löper med 5 % ränta och skall återbetalas under åren 1928—1945, utbetalades till föreningen i mars 1925.

h) Lån å 10,000 kr. till *Drottning Sophias skyddshem*. Lånet, varå ränta skall gottgöras efter 5 %, utbetalades den 9 oktober 1925 till statskontoret. Lånets kapitalbelopp skall återbetalas i sammanhang därmed, att ett mellan staten och skyddshemmet träffat avtal rörande skyddshemselevers mottagande upphör att gälla utan att nytt dylikt avtal träffas.

I detta sammanhang vilja fullmäktige erinra om att riksdagens revisorer i sin den 15 december 1925 avgivna berättelse om granskningen av statsverket (sid. 192 o. ff.) lämnat en redogörelse för riksgäldskontorets samtliga fordringar för utbetalningar å anslag, vilka anvisats att utgå av tillfälliga lånemedel. Av dessa fordringar, vilka vid bokslutet per 30 juni 1925 uppgingo till 70,101,873 kr. 22 öre, har ett belopp av 7,056,178 kr., utgörande köpeskillingen för vissa av staten inköpta fastigheter i kvarteren Mercurius och Rosenbad i Stockholm, redan blivit ersatt, sedan riksdagen för återbetalning av detta belopp anvisat särskilt anslag å 1925—1926 års riksstat. Beträffande riksgäldskontorets därefter kvarstående fordringar av ifrågavarande slag hava revisorerna framhållit önskvärdheten därav, att dessa bleve täckta antingen genom fast upplåning eller ock på det sätt, att skatte-medel toges i anspråk för ändamålet.

Av statskontoret till förvaltning överlämnade kassabehållningar.

Beträffande de av statskontoret till förvaltning överlämnade kassabehållningar ävensom därå verkställda återbetalningar få fullmäktige lämna nedanstående redogörelse, omfattande tiden fr. o. m. den 1 juli 1924 t. o. m. den 31 december 1925.

De till riksgäldskontoret överlämnade kassabehållningarna utgjorde den 1 juli 1924	kr. 135,000,000: —
Under räkenskapsåret 1924—1925 har statskontoret i december 1924 till förvaltning överlämnat	» 160,000,000: —
	<u>Summa kr. 295,000,000: —.</u>

Av dessa medel har riksgäldskontoret intill den 30 juni 1925 återbetalat:

i juli 1924	kr. 20,000,000: —
i augusti »	» 10,000,000: —
i september »	» 5,000,000: —
i november »	» 5,000,000: —
i januari 1925	» 60,000,000: —
i februari »	» 20,000,000: —
	<u>Summa kr. 120,000,000: —.</u>

Vid räkenskapsårets slut uppgick statskontorets fordran för till förvaltning överlämnade medel alltså till 175,000,000 kr. Av detta belopp har riksgäldskontoret sedermera under tiden juli november 1925 i 11 poster återbetalat inalles 110,000,000 kr. Å andra sidan har statskontoret under december månad samma år överlämnat 150,000,000 kr. till förvaltning. Den 31 december nästlidet år utgjorde statskontorets tillgodohavande hos riksgäldskontoret sålunda 215,000,000 kr.

Riksdags- och revisionskostnader m. m.

De av riksgäldskontoret under budgetåret 1924—1925 bestridda kostnaderna för riksdagen och för riksdagshuset ävensom för 1924 års statsrevisioner hava, efter avdrag av de inkomster, vilka tillgodoförts anslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus, uppgått till följande belopp:

Första kammarens ledamöter:	
Arvoden	kr. 634,300: —
Resekostnadsersättningar	» 34,609: 42
	kr. 668,909: 42
Andra kammarens ledamöter:	
Arvoden	kr. 1,015,676: —
Resekostnadsersättningar	» 68,433: 61
	» 1,084,109: 61

Arvoden till riksdagens kansli- och vaktbetjäning	kr.	473,640:	37
Tryckpapper, trycknings- och häftningskostnader för riksdagen	»	505,118:	64
Kostnader för riksdagsrestaurangen	»	3,300:	66
Diverse utgifter för riksdagen	»	199,679:	19
Kostnader för riksdagens hus	»	110,527:	81
Kostnader för 1924 års statsrevisioner	»	149,052:	23
		Summa kr.	3,194,337: 93.

Inlösen av obligationer och kuponger i riksgäldskontorets kassa.

Under räkenskapsåret 1924—1925 hava i riksgäldskontorets kassa inlösts obligationer och räntekuponger samt likviderats statsskuldboksräntor och utfallna vinster å 1918, 1921 och 1923 års premieobligationslån till ett belopp av sammanlagt 61,079,859 kr. 16 öre. Motsvarande belopp utgjorde under närmast föregående fem räkenskapsår:

1920	kr.	45,171,020:	12
1921	»	48,362,077:	15
1922	»	55,187,367:	86
1923 1 januari—30 juni	»	25,892,303:	22
1923 1 juli—1924 30 juni	»	60,742,795:	43.

Totalbeloppet av de under räkenskapsåret 1924—1925 förfallna obligationer samt räntor å riksgäldskontorets fonderade lån och vinster å premielånen uppgår till 82,580,488 kr. 90 öre.

Utbetalningar å av riksdagen anvisade anslag av lånemedel.

A de anslag, som av riksdagen anvisats på riksstater och tilläggsstater för tiden t. o. m. den 30 juni 1924 att utgå av lånemedel, inestod sagda dag i riksgäldskontoret ett belopp av

Härjämte har riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat särskilda anslag:

På riksstaten för budgetåret 1924—1925 (inklusive 11,380,100 kr. i anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel ¹)	»	52,576,000:	—
På riksstaten för budgetåret 1925—1926 (inklusive 2,750,000 kr. i anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel ²)	»	53,356,000:	—

Summa kr. 256,643,956: 12.

¹ Beloppet är i riksstaten upptaget med 12,000,000 kr., varifrån avgår 619,900 kr., vilka ingå i summan för den 30 juni 1924 inestående lånemedel.

² Beloppet är i riksstaten upptaget med 7,400,000 kr., varifrån avgår 4,650,000 kr., vilka ingå i summan för den 30 juni 1924 inestående lånemedel.

Av nämnda anslag har riksgäldskontoret under räkenskapsåret 1924—1925 utbetalat 99,371,338 kr. och under senare halvåret 1925 47,559,517 kr. 64 öre eller sammanlagt 146,930,855 kr. 64 öre. Då anslaget å riksstaten för budgetåret 1924—1925 till räntefria lån för inköp av värutsäde å 1,500,000 kr. icke kommer att disponeras, utgör den totala minskningen av de anvisade lånemedlen under här ifrågakarande period 148,430,855 kr. 64 öre. Under budgetåret 1924—1925 har å andra sidan statens järnvägar å anslaget till inventarier återlevererat 500,000 kr., varjämte statskontoret under senare halvåret 1925 å anslaget till täckdikningslänefonden återbetalt ett belopp av 2,500,000 kr. De vid slutet av år 1925 i riksgäldskontoret innestående lånemedelsanslagen uppgingo till följd härav till 111,213,100 kr. 48 öre.

Följande tabell utvisar närmare de verkställda utbetalningarnas fördelning på de särskilda huvudgrupper, under vilka anslagen av lånemedel äro uppförda i riksstaterna och därtill hörande tilläggsstater.

U t b e t a l t t i l l	Under budget- året 1924— 1925	Under senare halvåret 1925
Postverket	971,000 —	370,000 —
Telegrafverket	19,181,000 —	4,300,000 —
Statens järnvägar	31,259,000 —	19,044,917 ⁶⁴ —
Statens vattenfallsverk	8,391,638 —	5,250,000 —
Gemensamt anslag för postverket, telegrafverket samt sta- tens järnvägar och vattenfallsverk	1,946,000 —	697,000 —
Statens aktier	4,000,000 —	—
Statens utlåningsfonder	28,497,700 —	6,957,600 —
Låneunderstöd	1,125,000 —	8,940,000 —
Varukredit	2,000,000 —	2,000,000 —
Täckande av köpeskillingen för fastigheten nr 5 i kvarteret Rosenbad i Stockholm	2,000,000 —	—
Summa kr.	99,371,338 —	47,559,517 ⁶⁴ —

Beträffande de under budgetåret 1924—1925 verkställda utbetalningarna å anslag till kapitalökning få fullmäktige därjämte hänvisa till den tabell, som finnes intagen å sid. 261—266 i riksdagens revisorers senast avgivna berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

Till riksgäldskontoret återbetalda lånemedel.

Under räkenskapsåret 1924—1925 och senare halvåret 1925 hava av vissa tidigare utbetalda anslag till kapitalökning till riksgäldskontoret återlevererats sammanlagt 23,837,796 kr. 27 öre. Här nedan lämnas en specifikation å detta belopp.

1. Under räkenskapsåret 1924—1925 återlevererade medel:

Inventarier för statens järnvägar	kr.	500,000: —
Anordnande av elektrisk isgrindsuppvärmning vid Älvkarleby kraftstation	»	125,000: —
Rörelsekapital för statens vattenfallsverk	»	400,000: —
Inventarier » » »	»	400,000: —
Täckande av förskjutna kostnader för anskaffande av vissa slag av förnödenheter för armén	»	1,733,467: 73
Merkostnader för vissa i samband med 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén	»	¹ 45,431: 42
Summa	kr.	3,203,899: 15.

2. Under senare halvåret 1925 återlevererade medel:

Inköp av vissa fastigheter i kvarteren Mercurius och Rosenbad i Stockholm	kr.	7,056,178: —
Täckdikningslånefonden	»	2,500,000: —
Lånefonden för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare	»	505,300: —
Inventarier för statens vattenfallsverk	»	500,000: —
Rörelsekapital » » »	»	1,200,000: —
Rörelsekapital för statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning	»	450,000: —
Täckande av förskjutna kostnader för uppförande av intendenturetablisement å Karlsborg och i Boden	»	880,000: —
Täckande av förskjutna kostnader för mark m. m. vid Järva fältet	»	4,000,000: —
Merkostnader för vissa i samband med 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén (1919 års anslag)	»	1,350,850: —
Merkostnader för vissa i samband med 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén (1920 års anslag)	»	1,678,065: 12
Inköp av vissa fastigheter att tilläggas Järva fältet	»	13,669: —
Merkostnader för ett i samband med 1914 års härordning beslutat byggnadsföretag vid armén	»	7,000: —
Varukredit åt vissa nödlidande länder	»	492,835: —
Summa	kr.	20,633,897: 12.

De å anslagen till inventarier för statens järnvägar och täckdikningslånefonden återlevererade beloppen hava tillgodoförts respektive anslag. Återbetalningen av det för inköp av vissa fastigheter i kvarteren Rosenbad och

¹ Härav återbetalades till arméförvaltningen i december 1925 ett belopp av 2,431 kr. 42 öre.

Merkurius i Stockholm utbetalda beloppet har såsom kapitalinkomst tillgodoförts riksgäldskontorets giroräkning. Övriga återbetalda belopp hava bokförts å fonden för återlevererade fasta lånemedel eller fonden för återbetalning av tillfälliga lånemedel alltefter arten av de lånemedel, som anvisats för respektive anslag, samt äro avsedda att disponeras i riksstaten under inkomsttiteln »I anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel».

Riksgäldskontorets upplåning m. m.

Upplåning mot obligationer.

1923 års 5 %
statslån.

Såsom fullmäktige meddelade i sin till riksdagen senast avgivna berättelse, hade av 1923 års 5 % statsräntelån vid 1924 års slut emitterats ett belopp av nom. 65,611,100 kr. Under år 1925 har ett obligationsbelopp å nom. 300,000 kr. av detta lån avyttrats till en statsinstitution i huvudstaden, varjämte några smärre obligationsposter försålt till postsparbanken för att av densamma tillhandahållas bankens insättare. Den 31 december 1925 hade inalles nom. 66,026,600 kr. av lånet placerats. Effektiva räntan därå beräknas utgöra 5.033 %.

1923 års premieobligationslån.

I den redogörelse för 1923 års premieobligationslån, som finnes intagen i fullmäktiges berättelse till 1925 års riksdag, meddelades bland annat, att valutan för lånet uppginge till 119,026,272 kr., varav vid tiden för berättelsens avgivande influtit ett belopp av 117,240,992 kr., ävensom att återstående 1,785,280 kr. inestode hos vissa av riksgäldskontorets kommissionärer, vilka hade att därå erlægga ränta.

Av valutan för ifrågavarande lån har under år 1925 ytterligare 1,159,120 kr. inbetalats. Riksgäldskontorets fordran hos nämnda kommissionärer hade till följd därav vid senaste årsskiftet nedgått till 626,160 kr.

Upplåning från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.

Såsom fullmäktige meddelat i tidigare berättelser till riksdagen, har statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. med anledning av stadgandet i 4 § av det för anstalten gällande reglementet av den 30 december 1919, under åren 1920—1924 till riksgäldskontoret såsom deposition överlämnat sammanlagt 31,500,000 kr.

Under år 1925 har pensionsanstalten i riksgäldskontoret insatt ytterligare 4,000,000 kr. Med tillägg av upplupna räntor, vilka fonderats, utgjorde riksgäldskontorets skuld till pensionsanstalten vid samma års slut 43,088,385 kr. 83 öre.

Räntan å de medel, som av pensionsanstalten placerats i riksgäldskontoret, skall bestämmas av fullmäktige med hänsyn tagen till den effektiva medel-

räntefoten för under senaste fem åren upptagna fasta statslån. Densamma har under åren 1920—1925 växlat mellan 5.15 % och 5.7 %. För budgetåret 1924—1925 utgick räntan efter 5.4 %.

Upplåning från postverkets pensionsfond.

I 2 § av Kungl. Maj:ts kungörelse den 24 juli 1920, sådan denna paragraf lyder enligt kungl. kungörelsen den 10 oktober 1924 (Sv. förf. saml. nr 447), stadgas beträffande förvaltningen av postverkets, telegrafverkets, statens järnvägars och statens vattenfallsverks pensionsfonder bland annat följande:

»Pensionsfonds tillgångar, i den mån de äro eller bliva disponibla, ingå såsom förlagsmedel för vederbörande verk. Anses disponibla medel icke för nämnda ändamål erforderliga, må verket överlämna medlen till riksgäldskontoret såsom deposition mot ränta, vilken av riksgäldsfullmäktige bestämes med hänsyn tagen till den effektiva medelräntefoten för under senaste fem år upptagna fasta statslån; åliggande dock verket i varje fall att svara för att fonden må komma i åtnjutande av minst den ränteinkomst, som skulle hava tillkommit fonden, därest densamma ingått såsom förlagsmedel för vederbörande verk.»

På grund av detta stadgande har generalpoststyrelsen den 31 december 1924 till riksgäldskontoret överlämnat ett belopp av 3,258,000 kr., utgörande postverkets pensionsfond tillhöriga medel. Vidare har styrelsen under år 1925 för fondens räkning till riksgäldskontoret inbetalat sammanlagt 592,000 kr. Dessa inbetalningar, vilka verkstälts för varje månad, motsvara dels influtna pensionsavgifter dels ock räntor, som lyftats å fondens värdepapper. Räntan å de deponerade medlen har för år 1925 av riksgäldskontoret gottgjorts pensionsfonden efter 5.4 % med 191,960 kr. 85 öre. Fondens tillgodohavande utgjorde alltså den 31 nästlidna december 4,041,960 kr. 85 öre.

Då ifrågavarande medel å postverkets sida äro ouppsägbara, bokföras densamma i riksgäldskontorets räkenskaper såsom fonderad statsskuld.

Tillfällig upplåning.

På sätt fullmäktige förut i denna berättelse meddelat, uppgick riksgäldskontorets skuld för försälda skattkammarväxlar vid början av räkenskapsåret 1924—1925 till 24,275,000 kr. Vid utgången av varje kvartal under samma räkenskapsår utgjorde sagda skuld:

den 30 september 1924	kr. 16,295,000
» 31 december 1924	» 13,785,000
» 31 mars 1925	» 7,200,000
» 30 juni 1925	» 6,285,000

*Upplåning
mot skatt-
kammar-
växlar.*

Efter sistnämnda dag har beloppet av utelöpande skattkamarväxlar ytterligare minskats och uppgick den 31 december 1925 till 2,585,000 kr. Av detta belopp förfalla 740,000 kr. till betalning den 20 mars 1926 och 1,780,000 kr. den 20 juni samma år. Återstående 65,000 kr. utgöras av utelöpande skattkamarväxlar per 20 december 1925, vilka ännu ej företetts till inlösen.

Löptiden för de växlar, vilka försåts under räkenskapsåret 1924—1925 och sista halvåret 1925, har varit dels 3 dels 6 månader. Enligt senast meddelade bestämmelser tillgodoräknas köparna en diskont av 3 1/2 %, då återstående löptiden, räknat från försäljningsdagen, utgör 4 månader eller längre tid, samt av 3 %, då återstående löptiden understiger 4 månader.

Försäljningen av ifrågavarande växlar har, liksom förut varit fallet, ombesörjts av riksbanken.

*Kredit å 25
miljoner
dollars.*

I sin till riksdagen senast avgivna berättelse meddelade fullmäktige, att mellan riksgäldskontoret och The National City Bank of New York den 19 maj 1924 träffats avtal, varigenom sagda bank åt riksgäldskontoret öppnade en kredit å 25,000,000 dollars.

Nyssnämnda avtal upphörde att gälla den 20 maj 1925. Efter framställning av riksbanken hava fullmäktige i mars 1925 med The National City Bank träffat överenskommelse om förlängning av ifrågavarande kredit under ytterligare ett år eller sålunda till den 20 maj 1926. Beträffande villkoren för det nya kreditavtalet få fullmäktige hänvisa till det kontrakt, som där- om avslutades mellan riksgäldskontoret och The National City Bank den 28 mars 1925.

*Statens krigs-
försäkrings-
kommissionens
fond.*

Såsom fullmäktige meddelat i sin berättelse till 1925 års riksdag uppgick statens krigsförsäkringskommissionens i riksgäldskontoret inestående medel vid samma års början till 1,633,714 kr. 96 öre. Av detta belopp hava sammanlagt 1,480,000 kr. under år 1925 överförts till statsverkets giroräkning i riksbanken för att användas för de allmänna statsutgifterna. I följd härav hade den av riksgäldskontoret förvaltade behållningen av ifrågavarande medel vid årets slut nedgått till 153,714 kr. 96 öre. Härav komma 115,000 kr. att under innevarande budgetår tillgodoföras statsregleringen, och även återstoden torde sedermera kunna disponeras för budgetändamål.

*Folkhushåll-
ningskommis-
sionens fond.*

Av de medel, vilka av folkhushållningskommissionen eller dess avvecklingskommitté överlämnats till riksgäldskontoret för tillfällig förvaltning, inestod vid 1925 års början ett belopp av 1,892,737 kr. 12 öre i riksgäldskontoret. Härav hava 300,000 kr. överförts till 1924—1925 års riksstats inkomsttitel »Diverse inkomster» för att tagas i anspråk för statens allmänna utgifter. Återstående 1,592,737 kr. 12 öre, vilket belopp fortfarande inestår i riksgäldskontoret, torde komma att före nu löpande budgetårs utgång överföras till statsverkets giroräkning för att disponeras för budget-

ändamål. Beloppet i fråga, avjämnat till 1,590,000 kr., ingår nämligen i den summa av 2,836,088 kr., som finnes uppförd i 1925—1926 års riksstat under titeln »Diverse inkomster».

Bränslekommissionens i riksgäldskontoret inestående behållning utgjorde vid 1925 års början 460,693 kr. 48 öre. Efter rekvisition av »Kungl. Domänstyrelsen, Bränslekommissionen i likvidation» har hela detta belopp i ett flertal olika poster under tiden till den 26 maj 1925 insatts på kommissionens räkning i riksbanken.

Bränslekommissionens fond.

De av riksgäldskontoret för statens handelskommissions räkning omhändertagna medlen uppgingo vid 1925 års början till 457,735 kr. 7 öre, varav 200,000 kr. sedermera överförts till riksstatens inkomsttitel »Diverse inkomster». Sedan tillika efter bemyndigande av Kungl. Maj:t några smärre utbetalningar blivit verkställda, inestod av ifrågavarande medel vid årets slut 245,455 kr. 9 öre i riksgäldskontoret. Även detta belopp torde komma att före nu löpande budgetårs utgång tagas i anspråk för de allmänna statsutgifterna och för ändamålet överföras till förenämnda riksstatstitel »Diverse inkomster».

Statens handelskommissions fond.

Genom brev av den 21 januari 1916 har Kungl. Maj:t förordnat, att medel, tillhörande statens vattenfallsverks förnyelsefonder, skola, i den mån vattenfallsstyrelsen så prövar lämpligt, överlämnas till riksgäldskontoret för förvaltning efter en räntefot, som skall för varje år bestämmas genom överenskommelse mellan riksgäldskontoret och vattenfallsstyrelsen.

Statens vattenfallsverks förnyelsefonder.

Med anledning av denna föreskrift har vattenfallsstyrelsen av ifrågavarande medel till riksgäldskontoret överlämnat:

under år 1921	kr. 3,500,000
» » 1922	» 2,500,000
» » 1923	» 2,500,000
» » 1924	» 2,000,000
» » 1925	» 2,570,000

Summa kr. 13,070,000

A nämnda fonders tillgodohavande gottgör riksgäldskontoret fr. o. m. år 1923 ränta med $\frac{1}{2}$ % över högsta gällande depositionsränta, dock ej utöver 5 %. Den upplupna räntan utbetalas för varje kalenderår till vattenfallsstyrelsen.

Domänverkets kredit i riksgäldskontoret.

1923 års riksdag, som till rörelsekapital för statens domänverk anvisade ett anslag av 10,000,000 kr., har vidare

dels bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att ej mindre för beredande åt domänverket ytterligare rörelsekapital tillhandahålla sagda verk en rörlig kredit av intill 10,000,000 kr., än även till förvaltning mottaga samma verks för omedelbart förestående utgifter eller inleverering till statsverket av driftöverskott icke erforderliga medel,

dels ock beslutat, att å såväl lyftade kreditbelopp som till förvaltning överlämnade medel skall utgå ränta, som av fullmäktige efter samråd med domänstyrelsen bestämmas med hänsyn till de å den allmänna penningmarknaden rådande förhållanden.

Såsom fullmäktige meddelat i senast avgivna berättelse till riksdagen, hade domänstyrelsen i oktober 1924 till riksgäldskontoret överlämnat 2,000,000 kr. för förvaltning, vilket belopp vid 1925 års början fortfarande inestod i riksgäldskontoret. Beloppet i fråga återbetalades med 1,000,000 kr. i februari och 1,000,000 kr. i juni 1925.

Sedermera har domänstyrelsen dels i juni dels i december 1925 från riksgäldskontoret utbekommit sammanlagt 5,500,000 kr. av det beviljade kreditbeloppet. Å andra sidan har styrelsen under tiden augusti—december samma år till riksgäldskontoret i sju poster inlevererat tillgängliga medel å sammanlagt 9,000,000 kr. Vid årets slut hade domänstyrelsen alltså ett tillgodohavande hos riksgäldskontoret av 3,500,000 kr.

Efter överenskommelse med domänstyrelsen hava fullmäktige i juni 1924 bestämt, att räntegottgörelse skall tillsvidare utgå efter $4\frac{1}{2}\%$ å medel, som utbetalas av ifrågavarande kredit samt efter 3% å belopp, vilka av styrelsen överlämnas till riksgäldskontoret för förvaltning.

Telegrafverkets kredit i riksgäldskontoret.

Enligt beslut av 1924 års riksdag är telegrafverket berättigat att, för erhållande av rörelsekapital, i riksgäldskontoret tillgodonjuta en kredit av 5,000,000 kr. Vidare har samma års riksdag bemyndigat fullmäktige att till förvaltning mottaga telegrafverkets disponibla medel, i den mån de icke erfordras för omedelbart förestående utgifter eller inleverering till statsverket av driftöverskott.

Någon utbetalning å ifrågavarande kredit har hittills icke förekommit. Ej heller har riksgäldskontoret från telegrafstyrelsen fått mottaga några medel till förvaltning.

Utlåning till Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922.

Såsom fullmäktige meddelat i förut avgivna berättelser till riksdagen, hava fullmäktige i april månad 1922 till Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 utfärdat förbindelse att vid anfordran tillhandahålla kassan en garantifond, bestående av Svenska statens 5 % obligationer å 50,000,000 kr. Samtidigt därmed beslöto fullmäktige att mot säkerhet av berörda förbindelse åt kassan öppna en kredit i löpande räkning å upp till samma belopp.

Kreditkassans skuld å nämnda löpande räkning uppgick vid 1925 års början till 47,086,415 kr. 44 öre och hade vid samma års slut ökat till 50,000,000 kr. Hela det beviljade kreditbeloppet hade sålunda vid sistnämnda tidpunkt tagits i anspråk.

Enligt de för ifrågavarande kredit gällande bestämmelser skall ränta därå erläggas på så sätt, att kreditkassan för varje verksamhetsår till riksgäldskontoret inbetalar hela det överskott, som efter administrationskostnadernas täckande uppkommit å rörelsen under året. Med anledning av detta stadgande har kassan gottgjort riksgäldskontoret överskottsmedel med följande belopp:

för år 1922	kr. 69,690: 57
» » 1923	» 270,660: 68
» » 1924	» 155,333: 18

A kassans verksamhet under år 1925 har något överskott ej uppkommit.

Statsskuldboken.

Beträffande inskrivningarna i den svenska statsskuldboken få fullmäktige lämna nedanstående redogörelse, som dels avser de med fast ränta löpande statslånen (med undantag av 1919 och 1924 års amerikanska lån), dels ock de av riksgäldskontoret upptagna premieobligationslånen.

A. Statslån med fast ränta, med undantag av 1919 och 1924 års amerikanska lån.

På sätt meddelades i fullmäktiges berättelse till 1925 års riksdag, uppgick antalet i statsskuldboken verkställda inskrivningar av dessa lån vid 1924 års slut till 13,294 st. Under år 1925 hava 910 nya inskrivningar tillkommit. Hela antalet verkställda inskrivningar utgjorde alltså vid årets slut 14,204 st. Av dessa hava emellertid 2,289 st. efter hand avförts ur statsskuldboken, i följd varav de kvarstående inskrivningarna den 31 december 1925 utgjorde 11,915 st. Sammanlagda beloppet av de fordringar, som då voro inskrivna i statsskuldboken, uppgick till 565,392,540 kr. 73 öre. Fördelningen av denna summa på de olika statslånen ävensom de inskrivna beloppen i procent av skulden för varje särskilt lån framgår av följande uppgifter.

					Kvarstående inskrivet kapitalbelopp	Det inskrivna beloppet i procent av resp. lån
1880	års	3 1/2	%	statslån	kr. 7,446,945: —	29.9 %
1886	»	3 1/2	»	»	21,239,555: 55	43.1 »
1887	»	3.6	»	»	50,004,240: —	59.7 »
1888	»	3	»	»	9,304,888: 89	38.5 »
1890	»	3 1/2	»	»	3,384,888: 89	19.4 »
1894	»	3	»	»	6,908,040: —	40.9 »
1899	»	3 1/2	»	»	10,301,760: —	38.3 »
1900	»	3 1/2	»	»	14,061,288: —	38.7 »
1904/06/07	»	3 1/2	»	»	66,395,520: —	52.8 »
1908	»	3 1/2	»	»	18,738,214: 40	34.4 »
1911	»	3 1/2	»	»	42,852,960: —	59.5 »
1913	»	4 1/2	»	»	44,076,240: —	61.2 »
1914	»	5	»	»	64,539,300: —	39.6 »
1916 I	»	5	»	»	24,173,900: —	40.3 »
1916 II	»	5	»	»	23,469,500: —	40.2 »
1917	»	5	»	»	29,544,600: —	43.1 »
1918	»	5	»	»	45,542,700: —	47.9 »
1921	»	6	»	»	40,352,300: —	42.9 »
1923	»	4 1/2	»	»	10,342,400: —	36.3 »
1923	»	5	»	»	31,578,300: —	47.8 »
Mora—Vänerns järnvägsaktiebolags av sta-						
ten övertagna lån av år 1903					» 153,000: —	6.3 »
Malmö—Kontinentens järnvägsaktiebolags						
av staten övertagna lån av år 1898					» 982,000: —	100.0 »
					Summa kr. 565,392,540: 73	45.5 %

I förestående uppgifter äro ej medräknade 9 st. inskrivningar å tillhoppa 52,277 kr. 78 öre, där deposition skett av endast själva obligationerna (mantlarna) men ägarna behållit de därtill hörande kupongarken.

Det inskrivna kapitalbeloppets fördelning på olika grupper av fordringsägare framgår av nedanstående sammanställning:

1. Enskilda personer	kr. 65,072,439: 80
2. Statsinstitutioner	» 182,718,112: 33
3. Kommuner (lands- och stadskommuner, landsting och hushållningssällskap)	» 9,364,063: 60
4. Bankaktiebolag och enskilda banker	» 11,962,897: —
5. Sparbanker	» 87,364,565: 80
6. Försäkringsanstalter	» 134,863,016: —
7. Pensionsinrättningar	» 35,485,833: 20
8. Aktiebolag (med undantag av under 4, 6 och 7 upptagna)	» 6,556,028: —

9. Donationer, stiftelser och fonder (med undantag av under 2 och 3 upptagna) samt föreningar	kr.	25,088,650: 20
10. Fideikommiss	»	2,427,635: —
11. Övriga fordringsägare	»	4,489,299: 80
Summa kr.		565,392,540: 73.

B. Premielånen.

Vid 1925 års slut voro följande antal obligationer, tillhörande svenska statens premielån av åren 1921 och 1923, inskrivna i statsskuld-boken:

1921 års premielån: 128,691 st. obligationer å kr. 6,434,550: —

1923 års premielån: 158,877 st. obligationer å » 7,943,850: —

samt 3,372 st. obligationer, å vilka vinst utfallit och vilkas kapitalbelopp till följd därav ej inlöses.

Av 1918 års premielån, vilket förföll till betalning den 1 december 1923, kvarstodo vid 1925 års slut ett mindre antal inskrivningar, omfattande 347 st. obligationer å sammanlagt 17,350 kr.

Vid inskrivning av premieobligationer erlägges en avgift av 50 öre för varje obligation. Däremot är inskrivningen av obligationer, löpande med fast ränta, kostnadsfri.

Försäljning av Skara—Timmersdala och Trollhättan—Nossebro järnvägar.

1925 års riksdag medgav, att Skara—Timmersdala och Trollhättan—Nossebro järnvägar finge försäljas till Västergötland—Göteborgs järnvägsaktiebolag för en köpeskilling av 125,000 kr. för den förra och 225,000 kr. för den senare järnvägen, samt på villkor bland annat, att bolaget för köpeskillingsbeloppen erhöle statslån på vanliga villkor mot säkerhet av första inteckning i respektive järnvägar.

Den sålunda medgivna försäljningen av ifrågavarande järnvägar har numera ägt rum. Skara—Timmersdala järnväg, som tidigare inköpts av staten och ställts under kungl. järnvägsstyrelsens förvaltning, försåldes av nämnda styrelse direkt till Västergötland—Göteborgs järnvägsaktiebolag. Trollhättan—Nossebro järnväg åter försåldes av dess ägare, Trollhättan—Nossebro järnvägsaktiebolag i likvidation, till riksgäldskontoret, som i sin ordning avyttrade järnvägen till Västergötland—Göteborgs järnvägsaktiebolag. Köpeskillingarna erlades på det sätt, att bolaget till riksgäldskontoret avlämnade särskilda skuldförbindelser å 125,000 kr. och 225,000 kr. Räntefot och annuitet för dessa förbindelser utgöra 5 respektive 5.4 % och äro sålunda lika med de vid utlåning från allmänna järnvägslånefonden gällande. Förbindelserna äro med bästa förmånsrätt intecknade, den förra i Skara—Timmersdala och den senare i Trollhättan—Nossebro järnväg. De inköpta järnvägarna tillträdades av Västergötland—Göteborgs järnvägsaktiebolag den 1 juli 1925.

Byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus.

Byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus hade vid ingången av räkenskapsåret 1924—1925 en behållning av 280,241 kr. 63 öre. Fondens inkomster under nämnda period hava utgjorts av:

ränta å fonden tillhöriga obligationer	kr. 6,650: —
» » fondens fordran hos riksgäldskontoret	» 5,022: 71

Summa kr. 11,672: 71.

Vid räkenskapsårets slut hade fonden alltså en behållning av 291,914 kr. 34 öre, vilket belopp då var placerat på följande sätt:

Stockholms intecknings garantiaktiebolags 3 $\frac{1}{2}$ % obligationer av år 1889 å nom. kr. 190,000, bokförda till (å 95 $\frac{1}{2}$ %)	kr. 181,450: —
ränta därå från den 1 april t. o. m. den 30 juni 1925	» 1,662: 50
fordran hos riksgäldskontoret	» 108,801: 84

Summa kr. 291,914: 34.

Personregistret till Rikets Ständers protokoll för åren 1809—1866.

På hemställan av bankoutskottet i dess utlåtande nr 30 bemyndigade 1924 års riksdag fullmäktige i riksgäldskontoret att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus använda ytterligare ett belopp av förslagsvis 10,000 kr. för fullbordande av manuskriptet till personregistret till riksdagens protokoll för åren 1809—1866.

Beslut om utgivandet av ovannämnda personregister fattades redan av 1917 års riksdag, och hava fullmäktige, på sätt i tidigare berättelser meddelats, antagit förste kanslisten hos andra kammaren, juris kandidat O. M. F. Seth att såsom ledare och ansvarig redaktör ombesörja registrets utgivande, varom kontrakt med honom avslutades den 1 juni 1918.

Arbetet med ifrågavarande registerverk har numera fortskridit så långt, att, utöver registret för prästeståndet, vilket slutredigerats, registret för borgarståndet, varå återstår de fyra sista riksdagarna, beräknas föreligga färdigt för tryckning inom de närmaste månaderna.

Det synnerligen omfattande excerperingsmaterialets detaljgranskning, vilken ansetts nödvändig för att åt registret giva den största möjliga tillförlitlighet, har i förening med den relativt begränsade tid, som av redaktören kunnat ägnas åt granskningsarbetet och det därmed förenade utarbetandet av personhistoriska data, lagt hinder i vägen för ett snabbare fullföljande av slutredigeringen.

Enligt uppgift av redaktören lär det icke kunna påräknas, att arbetet i fortsättningen skall kunna utföras i snabbare takt. Något ytterligare anslag, utöver det av 1924 års riksdag beviljade, synes emellertid icke behöva ifrågasättas för arbetets slutförande.

Utredning angående dispositionen av riksgäldskontorets nuvarande lokaler i riksdagshuset m m.

Med bifall till bankoutskottets hemställan i utlåtande nr 14 uppdrog 1925 års riksdag åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i överensstämmelse med vad i sagda utlåtande angivits låta verkställa en närmare utredning av frågan om dels de åtgärder, som må erfordras inom riksdagshuset för utnyttjande för riksdagens eget behov av riksgäldskontorets nuvarande lokaler, dels ock de anordningar i övrigt inom nämnda byggnad, som utan allt för stora kostnader må kunna genomföras för beredande åt riksdagen av större utrymme samt ökad bekvämlighet och trevnad.

I anledning härav beslöto fullmäktige den 5 mars 1925, att verkställandet av omförmälda utredning skulle överlämnas åt en delegation, bestående av andra kammarens talman herr H. Lindqvist, bankoutskottets ordförande herr B. Eriksson, ledamöterna av riksdagens första kammare herrar K. E. von Geijer och K. A. Tengdahl, ledamoten av riksdagens andra kammare herr F. T. Hamrin samt fullmäktiges deputerade greve G. Lagerbjelke och professor G. Kobb.

Delegationens arbeten äro nu i det närmaste avslutade, och dess yttrande förväntas inkomma till fullmäktige under loppet av innevarande månad.

Utredning angående utgivandet av ett större historiskt och statsrättsligt arbete om den svenska riksdagen.

Med anledning av en inom andra kammaren av herr Rydén väckt motion uppdrog 1925 års riksdag åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i överensstämmelse med vad i bankoutskottets utlåtande nr 70 angivits, låta verkställa utredning angående utgivande av ett historiskt och statsrättsligt arbete om den svenska riksdagen.

Till fullgörande av detta uppdrag tillsatte fullmäktige den 28 juni 1925 en av fyra personer bestående kommitté, åt vilken den av riksdagen beslutade utredningen anförtroddes. Till ledamöter i kommittén utsågos fullmäktiges ordförande fi. dr. K. Hildebrand, motionären i ämnet numera generalkrigskommissarien V. Rydén, riksarkivarien S. Clason och professorn A. K. A. Brusewitz. Av dessa har riksarkivarien Clason avlidit, innan kommitténs arbeten hunnit avslutas. Någon ny ledamot i hans ställe har ej inkallats.

Ifrågavarande utredningsarbete är numera fullbordat och kommitténs utlåtande och förslag i ämnet torde komma att ingivas till fullmäktige under innevarande januari månad.

Restaurangrörelsen i riksdagshuset.

Såsom i närmast föregående berättelse meddelades, hade fullmäktige till innehavare av restaurangrörelsen i riksdagshuset under 1925 års lagtima riksdag antagit direktören H. Sjölin, och hade i det med honom avslutade kontraktet stadgats att, därest uppsägning ej å någondera sidan skedde före den 1 juli 1925, kontraktet skulle anses vara förlängt för år 1926.

Berörda kontrakt uppsades emellertid av fullmäktige inom den sålunda bestämda tiden, varefter underhandlingar inleddes med Stockholms allmänna restaurantaktiebolag angående övertagande av restaurationen i riksdagshuset. Sedan de av bolaget i anledning därav uppställda villkoren med några mindre jämkningar blivit godkända, antogo fullmäktige bolagets anbud å omhänderhavandet av restaurangrörelsen under 1926 års lagtima riksdag. Kontrakt därom avslutades mellan riksgäldskontoret och bolaget den 6 augusti 1925. Kontraktet gäller för 1926 års lagtima riksdag och därefter tillvidare för påföljande lagtima riksdagar, dock med rätt för kontrahenterna att å ömse sidor årligen före den 15 juni uppsäga detsamma. Sker uppsägning, upphör kontraktet att gälla fr. o. m. nästföljande års lagtima riksdag.

Inköp av nya inventarier för riksdagsrestaurangen.

Efter framställning av Stockholms allmänna restaurantaktiebolag hava fullmäktige i november 1925 fattat beslut om anskaffande av nya möbler, gardiner och belysningsarmatur för riksdagsrestaurangens matsal. Före beslutets fattande begärde fullmäktige, med stöd av stadgandet i 11 § av riksgäldskontorets reglemente, yttrande i ärendet av riksdagens revisorer, vilka tillstyrkte den föreslagna nyanskaffningen. Ifrågavarande nya inventarier levereras av aktiebolaget Nordiska Kompaniet. Kostnaderna för detsamma uppgå till något över 17,000 kr.

Härjämte vilja fullmäktige meddela, att Stockholms allmänna restaurantaktiebolag åtagit sig att från sitt förråd utan särskild ersättning för matsalen i riksdagsrestaurangen tillhandahålla mattor för ett beräknat värde av över 6,000 kr.

Stockholm den 7 januari 1926.

KARL HILDEBRAND.

G. LAGERBJELKE.

G. KOBBER.

H. S. TAMM.

HELGE BÄCKSTRÖM.

ERIC HALLIN.

ANDERS ANDERSON.

Henrik Ekedahl.

Bilagor.**Tab. I. Riksgäldskontorets kapitalkonto för budgetåret 1924—1925.**

<i>Debet.</i>		Kronor	
<i>Ingående balans:</i>			
Skulder		1,809,595,248	69
<i>Kapitalutgifter:</i>			
Utgifter å riksstatstitlar.....	194,034,772: 14		
Kapitalrabatt.....	3,894,120: —		
Disponerad upplåning.....	99,859,962: 65		
Kursförlust vid indragning av 1924 års dollarlån.....	472,311: 67		
1920 års amortering av statsskulden.....	—: 50		
Statsverkets giroräkning, insättningar	13,511,724: 58	311,772,891	54
<i>Utgående balans:</i>			
Tillgångar		318,718,980	13
	Summa	2,440,087,120	36
<i>Kredit.</i>			
<i>Ingående balans:</i>			
Tillgångar		311,606,508	16
<i>Kapitalinkomster:</i>			
Inkomster å riksstatstitlar	62,079,231: 81		
Amortering å statsskulden under budgetåret 1924—1925	6,804,488: 86		
Disponerad upplåning.....	13,450,724: 65		
Statsverkets giroräkning, uttag	97,696,926: 91	180,031,372	23
<i>Utgående balans:</i>			
Skulder		1,948,449,239	97
	Summa	2,440,087,120	36

Tab. II. Riksgäldskontorets skulder den 1 juli 1924 och den 30 juni 1925.

1924 Den 1 juli Kronor			1925 Den 30 juni Kronor
	I. Skulder, löpande med ränta.		
	<i>Fonderad statsskuld:</i>		
1,557,615,669	11	Av riksgäldskontoret upptagna obligationslån	1,663,048,534: 86
		Till riksgäldskontoret överlämnade medel, tillhörande:	
32,145,242	72	Statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.	42,088,385: 88
—	—	Postverkets pensionsfond	3,569,000: —
6,012,968	16	Av riksgäldskontoret övertagna lån ...	5,750,013: 85
		Övrig fonderad statsskuld:	
140,889	—	Göta kanals reparationsfond.....	140,889: —
2,250,000	—	Köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm ...	2,250,000: —
			2,390,889: —
		= 1,598,164,768: 99.	1,716,846,823: 24
		<i>Tillfällig statsskuld:</i>	
		Riksgäldskontorets växlar:	
460,000	—	per den 20 juni 1924	— —
19,305,000	—	» » 20 september 1924	— —
4,510,000	—	» » 20 december 1924	— —
—	—	» » 20 juni 1925.....	210,000: —
—	—	» » 20 september 1925.....	4,589,000: —
—	—	» » 20 december 1925	1,495,000: —
1,597,765	24	Lån hos statens krigsförsäkringskommission	— —
800,000	—	Lån hos folkhushållningskommissionen	— —
9,200,000	—	Lån från vattenfallsverkens förnyelsefonder	10,900,000: —
		= 35,872,765: 24.	17,185,000
		<i>Fonder:</i>	
10,716,325	93	Fonden för statsskuldens amortering ...	12,302,142: 28
72,597	48	Pensionsfonden	84,865: 79
97,129	18	Byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus tillhöriga medel	108,801: 84
		= 10,886,052: 54.	12,495,809: 86
	II. Skulder, icke löpande med ränta.		
7,009,035	52	Fonden för annuitetslikvider	10,525,533: 77
2,238	—	Förfallna, icke inkomna 6 % skattkammarväxlar per 1 december 1916	2,238: —
3,000	—	Förfallna, icke inkomna obligationer av Mora—Vänerns järnvägsaktiebolags 5½ % lån av år 1914	— —
709,335	—	Förfallna, icke inkomna premieobligationer av 1918 års lån	407,110: —
12,109,434	98	Fonden för återlevererade fasta lånemedel	2,634,434: 98
625	—	Fonden för amortering av tillfälliga lånemedel.....	1,779,524: 65

1924 Den 1 juli Kronor		1925 Den 30 juni Kronor
479,142 ⁴²	Handelskommissionens fond	245,455: 09
—	Folkhushållningskommissionens fond ...	1,592,737: 12
7,509,580	Statens krigsförsäkringskommissionsfond	153,714: 96
135,000,000	Oreglerad kursdifferens för 1919 års 6 % statslån	7,509,580: —
—	Av statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade kassabehåll- ningar	175,000,000: —
1,162 ⁵⁰	Återlevererade obeställbara postanvis- ningsmedel	1.167: 30
97 ⁵⁰	Obeställbara postanvisningsmedel vid konverteringen av 1918 års premielån	— —
500	Obeställbara vinster å premieobligations- lånen	3,900: —
36,460	Outtagna vinster å utbytta eller inlösta premieobligationer	185,160: —
11,051	Fonden för anordnande av spannmåls- lagerhus och kylhus tillhöriga medel	106,051: —
1,750,000	Fonden för låneunderstöd: lån till Svenska lufttrafikaktiebolaget för an- ordnande av en luftskeppsstation i Stock- holm	1,750,000: —
50,000	Fonden för låneunderstöd: lån åt företag för framställning av jordbrukskalk ...	25,000: —
—	— 164,671,661: 92.	201,921,606 87
1,809,595,248 ⁶⁹		Summa 1,948,449,239 97

Tab. III. Inom linjen förda skulder den 1 juli 1924 och den 30 juni 1925.

1924 Den 1 juli Kronor		1925 Den 30 juni Kronor
150,000	Konung Karl XIII:s hemgiftskapital	150,000 —
100,777 ¹⁶	Lappmarks ecklesiastikfond	100,777 ¹⁶
30,000,000	Av riksgäldskontoret utfärdade, till Sveriges allmänna hypoteksbank såsom grundfond avlämnade 3 1/2 % obligationer	30,000,000 —
50,000,000	Av riksgäldskontoret till konungariket Sveriges stadshypo- tekkassa utfärdad förbindelse att såsom grundfond till- handahålla svenska statens 3 1/2 % obligationer	50,000,000 —
400,000	Obligationer, som skolat utfärdas av riksgäldskontoret såsom säkerhet för av vissa centralkassor för jord- brukskredit ingångna förbindelser	400,000 —
50,000,000	Av riksgäldskontoret till Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 utfärdad förbindelse att såsom garantifond tillhand- hålla ett belopp av 50 miljoner kronor i av svenska staten utgivna 5 % obligationer	50,000,000 —
130,650,777 ¹⁶		Summa 130,650,777 ¹⁶

1924 Den 1 juli Kronor	1925 Den 30 juni Kronor
<p><i>Därtill kommer (den 30 juni 1925):</i></p> <p><i>dels</i> av riksgäldskontoret utfärdade förbindelser, avseende svenska statens garanti intill det belopp, som erfordras för amortering, förräntning, emitterande och placering av högst 13 miljoner österrikiska guldkronor av det internationella lånet av år 1923 för Österrikes finansiella återuppbyggande;</p> <p><i>dels ock</i> av riksgäldskontoret hos The National City Bank of New York upplagd kreditivräkning å \$ 25,000,000.</p>	

Tab. IV. Riksgäldskontorets tillgångar den 1 juli 1924 och den 30 juni 1925.

1924 Den 1 juli Kronor		1925 Den 30 juni Kronor
	<i>Diverse medel:</i>	
5,310,458 ¹⁴	Uppköpta svenska statsobligationer	5,027,175: 50
2,302,236 ¹⁸	Förräntade medel:	
—	I främmande staters värdehandlingar	
—	m. m. placerade medel	2,444,633: 37
—	Kronkonto hos Sveriges riksbank ¹ ..	102,655,764: 03
	= 7,612,694: 32.	110,127,572 ⁹⁰
	<i>Förskott:</i>	
4,961,339 ³⁶	Banker och bankirhus för inlösen av	
60,000	obligationer och räntekuponger m. m.	7,968,209: 16
—	Riksgäldskontorets kassör	75,000: —
—	Ostkustbanans aktiebolag	4,000,000: —
990,000	För uppförande av nybyggnad för Natur-	12,043,209: 16
—	historiska riksmuseum	990,000: —
	= 6,011,339: 36.	13,033,209 ¹⁶
149,629,956 ¹²	<i>Inkomstresten å lånemedelstilar</i>	102,916,618 ¹²
	<i>Diverse:</i>	
5,354,360	Fordran hos kommissionärer för försälj-	
48,711,415 ⁴⁴	ning av 1923 års premieobligationslån	1,125,840: —
10,000,000	Fordran hos Aktiebolaget Kreditkassan	46,261,748: 62
—	av år 1922	5,000,000: —
—	Rörlig kredit för statens domänverk ...	20: —
84,286,742 ⁹²	Riksgäldskontorets postgirokonto	52,387,608 ⁶²
	= 64,065,775: 44.	
	<i>Behållning å riksgäldskontorets giroräkning i riks-</i>	
	<i>banken</i>	40,253,971 ³⁸
311,606,508 ¹⁶	Summa	318,718,980 ¹³

¹ Behållning av valutan för 1924 års dollarlån.

Tab. V. Inom linjen förda tillgångar den 1 juli 1924 och den 30 juni 1925.

1924 Den 1 juli Kronor			1925 Den 30 juni Kronor
	<i>Grundfonder och garantiförbindelser:</i>		
30,000,000	Sveriges allmänna hypoteksbanks grundfond	30,000,000: —	
50,000,000	Konungariket Sveriges stadshypotekskassas grundfond.....	50,000,000: —	
100,000	Kristianstads läns centralkassas för jordbrukskredit grundfond	100,000: —	
100,000	Mälareprovinsernas dito dito	100,000: —	
100,000	Malmöhus läns dito dito	100,000: —	
100,000	Skaraborgs läns dito dito	100,000: —	
50,000,000	Aktiebolaget Kreditkassans av år 1922 garantifond	50,000,000: —	130,400,000 —
	= 130,400,000: —.		
	<i>Statsverkets fordran för lån, utgivna från nedan nämnda fonder av fasta lånemedel:</i>		
	<i>Allmänna järnvägslånefonden:</i>		
55,974,589 ⁷⁸	Kapital	57,274,563: 67	
10,318,255 ⁴⁷	Ränta	7,663,230: 19	
6,131,810 ⁸⁴	Anståndsrenta	5,551,252: 63	70,489,046 ⁴⁹
	= 72,424,656: 09.		
	<i>Bibanelånefonden:</i>		
6,577,500	Kapital	9,844,900: —	
79,267 ⁸⁸	Ränta	79,267: 83	
559,083 ⁸²	Anståndsrenta	711,361: 10	10,635,528 ⁹³
	= 7,215,851: 15.		
	<i>Allmänna byggnadslånefonden:</i>		
855,935 ¹⁴	Kapital	835,002: 80	
170,845 ²²	Ränta	180,208: 23	1,015,211 ⁰³
	= 1,026,780: 36.		
	<i>Fonden för låneunderstöd:</i>		
	<i>Lån till Ostkustbanans aktiebolag:</i>		
683,865 ²⁷	Anståndsrenta	— —	
	<i>Lån till Svenska stenkolsaktiebolaget Spetsbergen:</i>		
1,000,000	Kapital	1,500,000: —	
25,000	Ränta	37,500: —	1,537,500 —
	= 1,025,000: —.		
	<i>Fordringar för utbetalningar å anslag anvisade att utgå av tillfälliga lånemedel:</i>		
3,016,130	Vattenfallsstyrelsen	3,016,130: —	
36,497,826 ⁵³	Arméförvaltningen	34,718,927: 38	
397,000	Skogshögskolan	397,000: —	
277,857 ⁸⁴	Veterinärhögskolan	277,857: 84	
1,157,000	Hov- och slottsstaterna	1,157,000: —	
5,056,178	Inköp av fastigheter i kvarteren Mercurius och Rosenbad	7,056,178: —	
12,000,000	Dräneringsfonden	12,000,000: —	
1,400,000	Byggnadskommissionen för bandelen Rönninge—Ström	1,400,000: —	
20,000	Rörelsekapital för hantverksskolan i Kristinehamn för blinda	20,000: —	
6,000,000	Varukredit åt vissa nödlidande länder	8,000,000: —	

1924 Den 1 juli Kronor		1925 Den 30 juni Kronor
	Fonden för låneunderstöd: lån utgivna till:	
359,780 —	Överstyrelsen för svenska föreningen	
	Röda korset	359,780: —
194,000 —	Svenska diakonissällskapet	194,000: —
740,000 —	Allmänna barnhuset i Stockholm ...	740,000: —
	Svenska mosskulturföreningen:	
120,000 —	kapital	120,000: —
772 22	ränta	1,600: —
20,000 —	Växjö domkyrka	121,600: —
—	Större akademiska konsistoriet i Uppsala	20,000: —
	Föreningen Bergsbyns kalkbruk u. p. a.	
	kapital	600,000: —
	ränta	
		25,347: 22
	= 67,256,544: 59.	70,103,820 44
280,032,697 46	Summa	284,181,106 89